

Autoři: Jakub Vlk (xvlkja07), Adam Zvara (xzvara01)

Databáze neo4j - grafová databáze

Název: Zastávky MHD ve Statutárním městě Ostrava

Odkazy: [https://data.gov.cz/datov%C3%A1-sada?](https://data.gov.cz/datov%C3%A1-sada?iri=https%3A%2F%2Fdata.gov.cz%2Fzdroj%2Fdatov%C3%A9-sady%2F00845451%2F37085532)

[iri=https%3A%2F%2Fdata.gov.cz%2Fzdroj%2Fdatov%C3%A9-sady%2F00845451%2F37085532](https://data.gov.cz/datov%C3%A1-sada?iri=https%3A%2F%2Fdata.gov.cz%2Fzdroj%2Fdatov%C3%A9-sady%2F00845451%2F37085532)

Distribuce: GeoJSON

Druh databáze: neo4j

Pro úplnost zde uvádíme data tak, jak jsme je získali z Wikipedie: V souboru `lines.txt` je seznam linek

Pro grafovou databázi se hodí především data, nad kterými chceme provádět grafové algoritmy. V případě našich dat se jedná o přirozenou reprezentaci vztahů mezi zastávkami a existujícími spoji. Neo4j má implementováno mnoho grafových algoritmů, které můžeme využít pro analýzu dat. Díky tomu můžeme snadno zjistit například nejkratší cestu mezi dvěma zastávkami.

Databáze bude využita pro analýzu cestování v rámci města Ostravy, konkrétně pro zjištění existujících spojení mezi zastávkami. Vzhledem ke grafové povaze tohoto problému je grafová databáze ideálním řešením.

Data jsou v nestrojově čitelné podobě, proto je nutné je nejprve zpracovat. K tomuto účelu jsme vytvořili Python script (přiložený ve složce graphdb), který data převedl do podoby Cypher scriptu pro import do Neo4j databáze.

Informace o linkách byly využity pouze pro mapování dostupných spojení mezi zastávkami, jelikož DPO tato data neposkytuje ve strojově čitelném formátu. Podle dostupných informací neexistují v povolených datových sadách údaje o jízdních rádech ani o časech potřebných pro přestupy mezi linkami či zastávkami. Proto jsme nevytvářeli vážené hrany mezi zastávkami pro realističtější vyhledávání.

Hlavní komplikací byla kvalita dat od Dopravního podniku Ostrava. Některé existující zastávky v datové sadě chyběly. Vyskytovaly se také inkonzistence v názvech zastávek (například odlišné názvy stejné zastávky pro tramvaje a autobusy - různé mezery, zkrácené či nezkrácené varianty) a nesoulady mezi názvy v jízdních řádech a datovou sadou (ověřeno z více zdrojů). Problematické bylo i označení některých zastávek jako pouze autobusových, přestože ve skutečnosti jsou i tramvajové. Bylo nezbytné data manuálně vyčistit a doplnit, což byl časově náročný proces.

Postup pro vložení dat do neo4j databáze je následující:

1. Parsování dat z Wikipedie
 - o Pouze rozdělení jednotlivých zastávek díky - a následné odstranění zbytečných znaků (mezer, tabulátorů).
2. Propojení dat z Wikipedie a z dat DPO
 - o Ruční kontrola a doplnění chybějících zastávek
 - o Ruční kontrola a oprava názvů zastávek
 - o Propojení dat z Wikipedie a z dat Dopravního podniku Ostrava
3. Vytvoření zastávek
 - o Pro každou zastávku vytvořit nový uzel s názvem zastávky, souřadnicemi a informací o tom, zda je přístupná pro vozíčkáře.
4. Propojení všech zastávek hranou, pokud existuje cesta mezi nimi (oběma směry, aby byl graf neorientovaný).

Vložení a definice schématu

```
/* Create all stops */
CREATE
CONSTRAINT stop_name IF NOT EXISTS FOR (s:Stop) REQUIRE s.name IS UNIQUE;

UNWIND
[
  {name: 'Hlavní nádraží', location: point({longitude: 18.268441009548248, latitude: 49.798441009548248}), wheelchair_accessible: false},
  {name: 'Náměstí S.Čecha', location: point({longitude: 18.272677009208753, latitude: 49.798441009548248}), wheelchair_accessible: false},
  {name: 'Muglinovská', location: point({longitude: 18.278012008641852, latitude: 49.798441009548248}), wheelchair_accessible: false},
  /* ... Ostatní zastávky... */
  {name: 'U Hradu', location: point({longitude: 18.296669009450927, latitude: 49.798441009548248}), wheelchair_accessible: false},
  {name: 'Daliborova', location: point({longitude: 18.254088009084025, latitude: 49.798441009548248}), wheelchair_accessible: false},
  {name: 'Kunčičky, kostel', location: point({longitude: 18.30481100852727, latitude: 49.798441009548248}), wheelchair_accessible: false}
] AS stop

CREATE
(s:Stop {
  name: stop.name,
  location: point({longitude: stop.longitude, latitude: stop.latitude}),
  wheelchair_accessible: stop.wheelchair_accessible
})
```

```

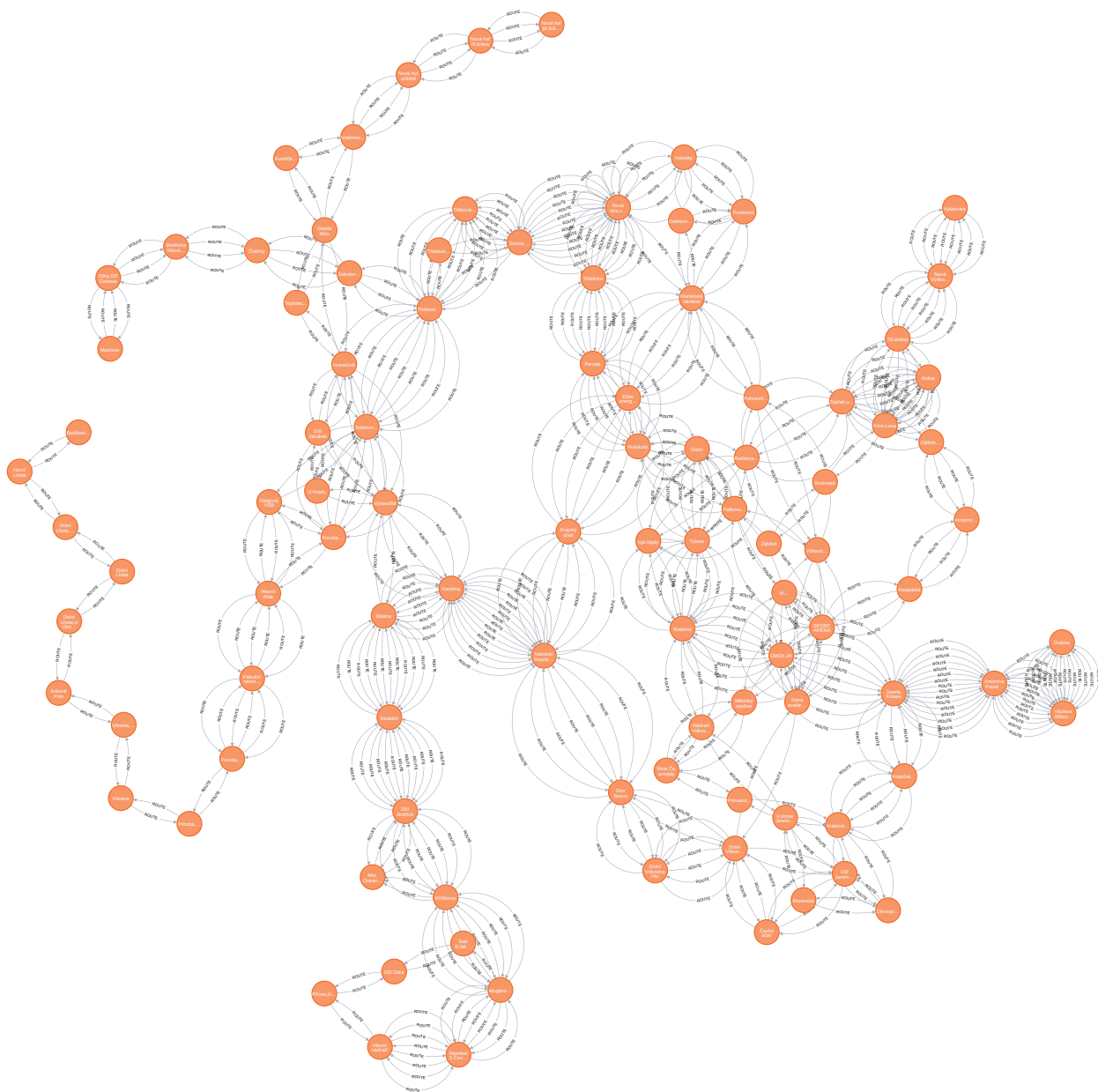
}
)
WITH s
RETURN count(*);

/* Create route 1 and its connections */
// Create
connections for route 1
MATCH (s0:Stop {name: 'Hlavní nádraží'})
MATCH (s1:Stop {name: 'Náměstí S.Čecha'})
MATCH (s2:Stop {name: 'Muglinovská'})
MATCH (s3:Stop {name: 'Křižíkova'})
MATCH (s4:Stop {name: 'Důl Jindřich'})
MATCH (s5:Stop {name: 'Stodolní'})
MATCH (s6:Stop {name: 'Elektra'})
MATCH (s7:Stop {name: 'Karolina'})
MATCH (s8:Stop {name: 'Náměstí Republiky'})
MATCH (s9:Stop {name: 'Don Bosco'})
MATCH (s10:Stop {name: 'Dolní Vítkovice Hlubina'})
MATCH (s11:Stop {name: 'Dolní Vítkovice'})
MATCH (s12:Stop {name: 'Český dům'})
MATCH (s13:Stop {name: 'Důl Jeremenko'})
MATCH (s14:Stop {name: 'Kolonie Jeremenko'})
MATCH (s15:Stop {name: 'Moravská'})
MATCH (s16:Stop {name: 'Dřevoprodej'})
MATCH (s17:Stop {name: 'Hrabůvka, kostel'})
MATCH (s18:Stop {name: 'Hrabůvka, Poliklinika'})
MATCH (s19:Stop {name: 'Josefa Kotase'})
MATCH (s20:Stop {name: 'Antonína Poledníka'})
MATCH (s21:Stop {name: 'Václava Jiřikovského'})
MATCH (s22:Stop {name: 'Dubina'})
CREATE
(s0)-[:ROUTE]->(s1),
(s1)-[:ROUTE]->(s0),
(s1)-[:ROUTE]->(s2),
/* ... Ostatní zastávky... */
(s21)-[:ROUTE]->(s20),
(s21)-[:ROUTE]->(s22),
(s22)-[:ROUTE]->(s21);

/**
 * Tímto způsobem jsme vytvořili celou grafovou strukturu.
 */

```

Výsledek je takový graf:

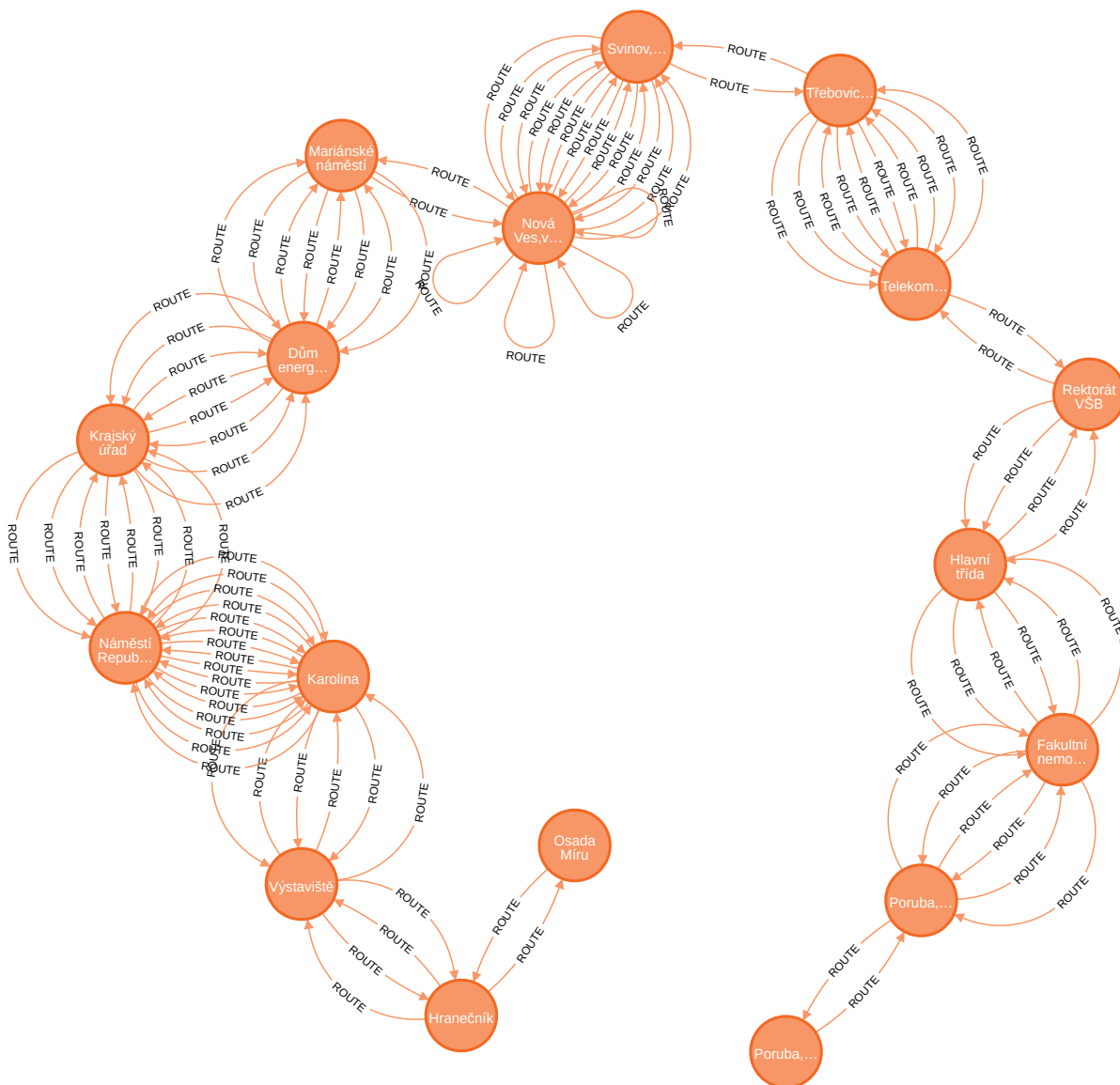

Ukázka dotazu

Nejkratší cesta mezi dvěma zastávkami

```
MATCH (start:Stop {name: 'Poruba,koupaliště'}),
      (end:Stop {name: 'Osada Míru'}),
      path = shortestPath((start)-[:ROUTE*]-(end))
RETURN path
```

Výsledek jak v textové tak grafické podobě.

path
(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Poruba,koupaliště"})-[:ROUTE]->(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Poruba,Vřesinská"})-[:ROUTE]->(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Fakultní nemocnice"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Hlavní třída"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Rektorát VŠB"})-[:ROUTE]->(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Telekom.škola"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Třebovická"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Svinov,mosty"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Nová Ves,vodárna"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: false,name: "Střelnice"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: false,name: "Feron"})-[:ROUTE]->(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Hulvácká"})-[:ROUTE]->(:Stop {wheelchair_accessible: false,name: "Dolní"})-[:ROUTE]->(:Stop {wheelchair_accessible: false,name: "Tylova"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Rodinná"})-[:ROUTE]->(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Kpt.Vajdy"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: false,name: "Rodimcevo"})-[:ROUTE]->(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "Zábřeh,vodárna"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: false,name: "Dolní"})

```
|e: true,name: "Kotva"}})-[:ROUTE]->(:Stop {wheelchair_accessible: true,|
|name: "Kino Luna"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: true,name|
|: "29.dubna"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "No|
|vé Výškovice"})<-[:ROUTE]-(:Stop {wheelchair_accessible: true,name: "V|
|ýškovice"})
```

Okružní jízda přes 3 vybrané zastávky

Zadány jsou tři zastávky a jejich pořadí průjezdu s návratem do výchozí zastávky.

```
MATCH (s1:Stop {name: 'Hlavní nádraží'}),
      (s2:Stop {name: 'Karolina'}),
      (s3:Stop {name: 'Dubina'}),
      p1 = shortestPath((s1)-[:ROUTE*]-(s2)),
      p2 = shortestPath((s2)-[:ROUTE*]-(s3)),
      p3 = shortestPath((s3)-[:ROUTE*]-(s1))
RETURN p1, p2, p3,
       [node IN nodes(p1) | node.name] +
       [node IN nodes(p2)[1..] | node.name] +
       [node IN nodes(p3)[1..] | node.name] AS complete_route,
       length(p1) + length(p2) + length(p3) AS total_length
```

Výstup:

Výsledkem je tabulka, která obsahuje jednotlivé cesty mezi zastávkami a celkovou délkou cesty. Vzhledem k omezenému místu zde ukazujeme pouze poslední sloupec.

```
["Hlavní nádraží", "Náměstí S.Čecha", "Muglinovská", "Křižíkova", "Důl
Jindřich", "Stodolní", "Elektra", "Karolina",
"Náměstí Republiky", "Don Bosco", "Dolní Vítkovice", "Důl Jeremenko",
"Dřevoprodej", "Hrabůvka,kostel", "Hrabůvka,
Poliklinika", "Josefa Kotase", "Antonína Poledníka", "Dubina",
"Antonína Poledníka", "Josefa Kotase", "Hrabůvka,
Poliklinika", "Hrabůvka,kostel", "Dřevoprodej", "Důl Jeremenko", "Dolní
Vítkovice", "Don Bosco", "Náměstí Republiky",
"Karolina", "Elektra", "Stodolní", "Důl Jindřich", "Křižíkova",
"Muglinovská", "Náměstí S.Čecha", "Hlavní nádraží"]:34
```

Databáze Cassandra - Sloupcová wide-column databáze

Název: Statistika průjezdu vozidel ze sledovaných křižovatek v roce 2024

Odkazy: <https://opendata.ostrava.cz/soubory/MMOIT/doprava/Statistika-poctu-prujezdu-2024.csv>

Distribuce: CSV

Druh databáze: Cassandra

Data vhodná pro wide-column databáze jsou taková, která se minimálně modifikují, ale často se z nich čte, nebo data s velkým počtem záznamů. Výhodné je také, pokud jsou data statická nebo se téměř nemění, případně když je prioritou rychlé vkládání hodnot a jejich čtení podle předem definovaných vzorců.

Klíčovou vlastností je jednoduché a průběžně rozšiřitelné škálování, které zajišťuje maximální výkon i redundanci. Tu lze nastavit pomocí parametru replikace dat. Díky těmto vlastnostem Cassandra vyniká při pravidelném přidávání velkého množství záznamů v porovnání s tradičními relačními databázemi

Další předností sloupcových wide-column databází je možnost jednoduchého lineárního škálování. K výhodám patří také distribuovanost, vysoká dostupnost a odolnost proti výpadku díky distribuci dat mezi více uzly.

Významným benefitem je škálovatelnost Cassandry. S narůstajícím počtem měřicích stanic a objemem historických dat lze snadno přidávat další uzly do clusteru. Partition key založený na časovém razítku zajišťuje rovnoměrnou distribuci dat napříč clusterem, což je zásadní pro dlouhodobou udržitelnost systému. MongoDB nebo Redis by v tomto případě mohly být problematické - MongoDB kvůli komplexnějšímu škálování zápisů, Redis kvůli své primárně in-memory architektuře, která by byla pro historická data nákladná.

Databáze Cassandra nabízí také TTL (Time to live) mechanismus, který umožňuje automatickou expiraci dat a jejich agregaci pro zachování informace při současné úspoře místa.

Zvolený dataset obsahuje přes 22 tisíc záznamů. Předpokládáme, že tato data se prakticky nebudou měnit. Data budou pouze narůstat (append only). Data obsahují informace indexované datem a časem, což je ideální pro tento typ databází. Data mají pevnou strukturu a neobsahují prázdné hodnoty ani relační vztahy. Tato data jsou vhodná pro sloupcové databáze. Předpokládané vyhledávání podle data a stanice odpovídá možnostem sloupcových databází.

Způsob dotazování těchto dat je dalším důvodem pro volbu Cassandry. Většina dotazů bude směřovat na konkrétní časové období nebo konkrétní měřicí stanici v daném čase. Cassandra tento vzor podporuje prostřednictvím své partition key (v našem případě datum) a clustering key (stanice). Díky tomu jsou dotazy na konkrétní časový úsek vysoce efektivní, protože Cassandra dokáže přesně lokalizovat data bez nutnosti procházet celou databázi.

Data jsou strukturována následovně:

- Časové razítko (datum): Primární identifikátor měření
- Lokace (stanice): Textový identifikátor místa měření
- Typ vozidla (trida_objektu): Kategorické rozlišení (Velké/Ostatní)
- Počet průjezdů (pocet): Numerická hodnota

Pro náš konkrétní případ je významné, že Cassandra umožňuje efektivní implementaci materialized views (je nutné povolit v konfiguraci databáze). Tím lze výrazně eliminovat nevýhodu sloupcových databází, kdy při vytvoření složitějšího dotazu je nutné přidat za dotaz `ALLOW FILTERING`, což vede k neefektivnímu procházení všech dat s kontrolou podmínky pro každý řádek. Materialized views umožňují tyto dotazy předpočítat a uložit do databáze.

Vložení dat a definice schématu

Tato datová sada je dostupná pouze jako CSV. Pro vložení dat do databáze stačí vytvořit namespace, definovat tabulku a data importovat přímo funkcí `COPY` v `cqlsh`. Lze importovat přímo z CSV souboru bez nutnosti další algoritmické úpravy.

```
CREATE KEYSPACE IF NOT EXISTS traffic_monitoring
WITH replication = {
    'class': 'SimpleStrategy',
    'replication_factor': 1
};

USE traffic_monitoring;

-- Hlavní tabulka s jednoduchou strukturou
CREATE TABLE IF NOT EXISTS traffic_measurements (
    datum timestamp,
    stanice text,
    trida_objektu text,
    pocet int,
    PRIMARY KEY ((stanice), datum)
) WITH CLUSTERING ORDER BY (datum DESC);

-- Import dat
COPY traffic_measurements (datum, stanice, trida_objektu, pocet)
FROM '/shared_data/Statistika-poctu-prujezdu-2024.csv'
WITH HEADER = TRUE
AND DELIMITER = ','
AND DATETIMEFORMAT = '%d.%m.%Y %H:%M';
```

Output:

Starting copy of traffic_monitoring.traffic_measurements with columns [datum, stanice, trida_objektu, pocet].
Processed: 22386 rows; Rate: 17053 rows/s; Avg. rate: 31068 rows/s
22386 rows imported from 1 files in 0.721 seconds (0 skipped).

Ukázka dotazu

Hlavní výhoda této databáze je možnost jednoduchého přidávání uzlů do klastru (Horizontální škálování). S tímto souvisí vysoká dostupnost a odlnost proti výpadku. Vzhledem k tomu, že jsme testovali pouze na databázi s jedním uzlem, tak není možné demonstrovat funkce kolem redundance a distribuce zátěže což se hodí pro vysoké zátěže.

Dotaz pro získání všech měření na konkrétní stanici ve vybraných dvou dnech uskutečněných na křižovatce Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře

```
SELECT *
FROM traffic_measurements
where stanice = 'Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře'
      AND datum >= '2024-01-03'
      AND datum < '2024-01-05';
```

stanice	datum
pocet	trida_objektu
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
21:00:00.000000+0000	1 Ostatní
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
19:00:00.000000+0000	1 Ostatní
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
18:00:00.000000+0000	2 Ostatní
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
17:00:00.000000+0000	4 Ostatní
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
16:00:00.000000+0000	10 Ostatní
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
15:00:00.000000+0000	70 Velké
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
14:00:00.000000+0000	56 Velké
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
13:00:00.000000+0000	84 Velké
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
12:00:00.000000+0000	123 Velké
Českobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04
11:00:00.000000+0000	20 Velké

Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04	10:00:00.000000+0000	40	Velké
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04	09:00:00.000000+0000	35	Velké
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04	08:00:00.000000+0000	28	Velké
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04	07:00:00.000000+0000	8	Velké
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04	06:00:00.000000+0000	4	Ostatní
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-04	05:00:00.000000+0000	2	Velké
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-03	22:00:00.000000+0000	1	Ostatní
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-03	21:00:00.000000+0000	3	Velké
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-03	20:00:00.000000+0000	1	Velké
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-03	19:00:00.000000+0000	2	Velké
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-03	18:00:00.000000+0000	7	Ostatní
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-03	17:00:00.000000+0000	7	Ostatní
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-03	16:00:00.000000+0000	10	Velké
Českoobratrská x Sokolská třída - od konzervatoře	2024-01-03	15:00:00.000000+0000	28	Velké

(24 rows)

Dokumentová databáza

Názov: Pocitová mapa míst 2023
Odkaz:
https://opendata.ostava.cz/soubory/DatovyPortal/pocitova_mapa_2023.csv
Distribúcia: CSV
Druh databázy: MongoDB

Pocitová mapa miest obsahuje miesta, ktoré zaznamenali respondenti do online mapy v rámci tvorby strategického plánu mesta Ostrava. Záznamy datasetu obsahujú povinné položky: ID užívateľa (login), súradnice miesta, mestský obvod a typ pocitu (Miesto kde sa cítim/necítim dobre, miesto ktoré by som odporučil návštevníkom, miesto ktoré by sa malo rozvíjať). Zároveň však obsahujú aj nepovinné položky ako je komentár, vek a pohlavie. Z toho dôvodu je vhodné využitie databázy s flexibilným schématom, ktorá umožní ukladanie dokumentov s rôznymi atribútmi a zároveň podporuje doplnenie schématu o potenciálne zaujímavé informácie do budúcnosti.

Ďalší z dôvodov použitia MongoDB je horizontálna škálovateľnosť. Dataset obsahuje 24 tisíc záznamov od vyše 1000 užívateľov. V tomto prípade nevieme odhadnúť frekvenciu zápisov (jedná sa o sumár roku 2023, záznamy nemajú časovú značku), avšak pri pravidelnom aktualizovaní (v priebehu zberu dát pre ďalšie obdobie) by mohlo dôjsť ku zvýšeniu priestorových nárokov. MongoDB umožňuje jednoduché horizontálne škálovanie, čo znamená, že pri zvýšení počtu dokumentov môžeme jednoducho pridať clustre a zvýšiť kapacitu databázy. Zároveň je žiadúce použitie databázy, ktorá umožňuje zmenenie vložených dát pre prípady, kedy by užívateľ chcel zmeniť alebo doplniť informácie o mieste, ktoré zaznamenal.

V neposlednom rade je dôležité, že MongoDB podporuje geolokačné dáta a umožňuje vykonávať geografické dotazy. V tomto prípade je možné využiť súradnice miesta na zobrazenie miest v okolí alebo na vyhľadanie miest v určitom rozsahu od zadaných súradníc. To môže slúžiť následnej analýze dát a získaniu informácií o najfrekventovanejších miestach v okolí alebo o miestach, ktoré by mohli byť zaujímavé pre návštevníkov. Prípadne môže byť zaujímavé filtrovanie nepríjemných miest alebo miest, ktoré by mohli byť ďalej rozvíjané a prispôbiť plán úpravy mesta podľa požiadaviek obyvateľov (komentárov).

Vloženie dát a definícia schématu

Dataset je dostupný iba vo formáte CSV, ktorý je podporovaný pre priame načítanie do MongoDB. Pred samotným načítaním datasetu som manuálne pozmenil názvy stĺpcov čisto z praktického dôvodu (aby neobsahovali diakritiku a medzery). Všetky operácie nad datasetom som vykonal v docker kontajneri s aktívnou MongoDB inštanciou. Po spustení databázy som importoval dáta z CSV súboru pomocou príkazu (`--headerline` - prvý riadok obsahuje hlavičky, `--ignoreBlanks` - ignoruje prázdne hodnoty):

```
mongoimport -d UPA -c pocit_mapa --type=csv --headerline --ignoreBlanks poc
```

Keďže MongoDB nedokáže automaticky rozpoznať typ súradníc z CSV súboru (ideálnejšie by bolo zvoliť GeoJSON distribúciu, ktorá však pri tomto datasete chýbala), je potrebné ich transformovať do formátu GeoJSON. Z toho dôvodu som vytvoril nový stĺpec `location` a do neho uložil súradnice v požadovanom formáte. Následne som vytvoril index pre rýchle vyhľadávanie podľa geolokačných dát (použité neskôr). Tieto operácie som vykonal priamo v `mongosh` :

```
db.pocit_mapa.updateMany({}, [{ $set: { location: { type: "Point",
coordinates: [ "$X", "$Y"]}}}}])
db.pocit_mapa.createIndex({ location: "2dsphere" })
```

Ukážka dotazov

Následne je možné vykonávať rôzne dotazy nad dátami, k čomu je praktické využitie agregáčnej pipeline. V nasledujúcom príklade zisťujem počet recenzií jednotlivých typy pocitov v okruhu konkrétneho miesta (napr. 100 metrov - môžeme prakticky považovať za jednu lokalitu). Výsledok je zoradený podľa počtu recenzií zostupne:

```
db.pocit_mapa.aggregate([
  {
    $geoNear: {
      near: { type: "Point", coordinates: [18.273579, 49.850449]
    },
    /* súradnice miesta */
    distanceField: "distance",
    maxDistance: 100,
    /* 100 metrov */
    spherical: true
    /* použitie 2dsphere indexu */
  },
  {
    $group: {
      _id: "$Pocit",
    /* zoskupenie podľa typu pocitu */
      count: { $count: {} }
    },
  },
  {
    $sort: {
    /* zoradenie podľa počtu recenzií */
      count: -1
    }
  }
])
```

Output:

```
[
  { _id: 'Místo, kde se necítím dobře', count: 200 },
  { _id: 'Místo, které by se mělo rozvíjet', count: 74 },
  { _id: 'Místo, které doporučím návštěvníkům', count: 19 },
  { _id: 'Místo, kde se cítím dobře', count: 8 }
]
```

V závislosti od používania databázy by bolo praktické vytvoriť indexy aj nad inými poliami databázy, napr. `login` pre jednoduché vyhľadanie komentárov od užívateľa v prípade, ak by ich chcel zmeniť alebo index nad `pocit` v kombinácii s `komentar` (jeho existencia) v prípade častého dotazovania sa na navrhované zmeny, ktoré potom môžeme využiť pri tvorbe plánu rozvoja mesta. Príklad takéhoto využitia je v pozmenení predchádzajúcej agregáčnej pipeline, kde zobrazujeme komentáre k miestam, ktoré by sa mali rozvíjať.

```
{
  $match: {
    komentar: {$exists: true},          /*
    filtrovanie príspevkov s komentárom */
    Pocit: "Místo, které by se mělo rozvíjet" /*
    filtrovanie podľa typu pocitu */
  },
  {
    $project: {
      _id: 0,                          /*
    nezobrazovanie ID */
      Komentar: 1                      /*
    zobrazenie komentára */
    }
  }
}
```

Output:

```
[
  { Komentar: 'Zastávka Náměstí republiky' },
  { Komentar: 'Pokud "není možná" likvidace a návrat k historickému úrovn
  { Komentar: 'Myslím, že už je to v plánu, ale Frýdlanstské mosty jsou v hi
]
```


Databáza časových radov

Názov: Dopravné priestupky dle data a miesta spáchání v roce 2024

Odkaz:

https://opendata.ostrava.cz/soubory/DatovyPortal/prestupky/20240101_20240630_dopravniprestupky.csv

Distribúcia: CSV

Druh databázy: InfluxDB

Dataset dopravných priestupkov spáchaných v roku 2024 obsahuje záznamy o priestupkoch, ktoré boli zaznamenané políciou v Ostrave. Pre tento dataset sme zvolili databázu časových radov InfluxDB, ktorá je špeciálne navrhnutá pre ukladanie časových dát a ich analýzu. Pri výbere vhodného datasetu pre túto databázu sme si uvedomovali, že tento dataset nemusí nevyhnutne predstavovať najlepšie vyhovujúci príklad pre InfluxDB, avšak neboli sme schopní z voľne dostupných dát nájsť vhodnejší dataset (napríklad merania z rôznych senzorov, pre ktoré by bola táto databáza vhodnejšia).

Záznamy datasetu sú vo formáte CSV a obsahujú nasledujúce informácie:

- Číslo prípadu
- Miesto priesupku (voľný text)
- Identifikácia priestupku: číslo zákona, paragraf, odstavec, písmeno a bod
- Dátum spáchania: deň, mesiac a rok

Využitie vlastností InfluxDB spočíva v možnosti rýchleho filtrovania a zoskupovania dát podľa časových značiek a ďalších atribútov, ktoré si definujeme v nasledujúcej sekcii. Zároveň dataset obsahuje nemalé množstvo záznamov (cca 30 tisíc), pre ktoré je použitie distribuovanej databázy vhodné.

Vloženie dát a definícia schématu

V prvom rade je nutné prevedenie CSV formátu do Influx line protokolu pomocou priloženého skriptu `csv_to_influx.py` . Pred samotným prevedením sme manuálne upravili chyby vyskytujúce sa v datasete, kvôli ktorým nemohol byť automaticky spracovaný alebo načítaný do databázy. Medzi tieto chyby patrili:

- chybný dátum: 0202-05-16 pre prípad s číslom 23945 (záznam sme vymazali)
- miesto činu obsahuje (neescapnuté) úvodzovky a poruší automatizované spracovanie: " v Ostravě na ulici Hlučínská /autobusová zastávka "Přívoz\,Hllučínská"/" - čísla prípadov 7390 , 28975 (zo záznamov sme odstránili úvodzovky)
- text v čísle prípadu: 10888-P (zo záznamu sme odstránili -P)

Zaroveň sme transformovali dátum do formátu Unix časovej značky (v sekundách). V neposlednom rade je dôležité si premyslieť rozloženie jednotlivých atribútov do tagov a fieldov. Zvolili sme variant, kde `measurement` obsahuje základné parametre typu priestupku, ktoré sú tvorené trojicou `cislo_zakona-paragraf-odstavec`. Teda napríklad:

- `361/2000-125c-1` - priestupok fyzickej osoby na premávke na pozemnej komunikácii
- `361/2000-125f-1` - priestupok prevozovateľa vozidla
- `168/1999-16-1` - porušenie registrácie vozidla

V prípade, že zákon je ďalej špecifikovaný písmenom a bodom, môžeme tieto informácie zahrnúť do tagov pre lepšie zoskupovanie a filtrovanie (nie každý `measurement` obsahuje tieto tagy). Príkladom môže byť zákon `361/2000-125c-1`, ktorý môže byť ďalej konkretizovaný na činy:

- `pismo=f, bod=2` - prekročenie rýchlosti o 40 km/h v obci alebo 50 km/h mimo obce
- `pismo=f, bod=3` - prekročenie rýchlosti o 20 km/h v obci alebo 30 km/h mimo obce
- `pismo=f, bod=8` - nedatie prednosti v jazde
- `pismo=i, bod=1` - nezastavenie vozidla na znamenie policajta

Každý záznam napokon obsahuje field `miesto` a `cislo_pripadu`. Teda celkový príklad záznamu v Influx Line protokole môže vyzerat' nasledovne:

```
361/2000-125c-1,pismo=k,bod=0 miesto_cinu="v Klimkovicích po ulci  
Lidické, zastávka MHD",cislo_pripadu=0014 1698620400
```

Je zrejmé, že existuje viacero možností ako vytvoriť schéma databázy v závislosti od jej použitia. V tomto prípade sme sa rozhodli pre variant, ktorý umožňuje rýchle filtrovanie a zoskupovanie podľa typu priestupku (tagy, nad ktorými je vytvorený index) ale napríklad neumožňuje zoskupovanie podľa miesta činu (field). V prípade, že by sme chceli zoskupovať podľa miesta, mohli by sme zvoliť variant, kde `misto_cinu` je tag a `cislo_pripadu` je field.

Všetky operácie nad datasetom sme vykonali v docker kontajneri s aktívnou InfluxDB inštanciou (verzia 1.8.10 kompatibilná s príkladmi z prednášok). Po spustení databázy sme vytvorili databázu `driving_tickets`:

```
influx -execute 'CREATE DATABASE driving_tickets'
```

Následne môžeme importovať dáta z prevedeného CSV súboru (vznikol z csv_to_influx.py):

```
root@e5bc91132687:/# influx -import -path=tickets.txt -precision=s -database
2024/11/02 16:55:31 Processed 1 commands
2024/11/02 16:55:31 Processed 29736 inserts
2024/11/02 16:55:31 Failed 0 inserts
```

Ukážka dotazov

Nad dátami následne vieme realizovať rozličné dotazy, napríklad na vypísanie miest všetkých priestupkov spojených s prekročením rýchlosti v máji (5. mesiac) 2024 (realizované v InfluxQL):

```
SELECT misto_cinu
FROM "361/2000-125c-1"
WHERE pismo = 'f'
  AND (bod = '2' OR bod = '3' OR bod = '4')
  AND time
    > '2024-05-01 00:00:00'
  AND time
    < '2024-05-31 23:59:59'
```

Output:

```
2024-05-01T22:00:00Z na dálnici D1 v 366,9 km ve směru jízdy na Brno
2024-05-02T22:00:00Z na dálnici D1 na 367 km ve směru na Brno
2024-05-02T22:00:00Z č.p. 134/25, přechod
...
```

Prípadne nás môže zaujímať celkový počet prípadov prerušenia pravidiel premávky v jednotlivých mesiacoch na prelome rokov 2023/2024:

```
SELECT count(cislo_pripadu)
FROM "361/2000-125c-1"
WHERE time > '2023-08-01'
GROUP BY time (4w)
```

Output:

```
2023-07-06T00:00:00Z 0
2023-08-03T00:00:00Z 4
2023-08-31T00:00:00Z 15
```


2023-09-28T00:00:00Z 11
2023-10-26T00:00:00Z 49
2023-11-23T00:00:00Z 155
2023-12-21T00:00:00Z 195
2024-01-18T00:00:00Z 249
2024-02-15T00:00:00Z 266
2024-03-14T00:00:00Z 240
2024-04-11T00:00:00Z 227
2024-05-09T00:00:00Z 221
2024-06-06T00:00:00Z 23
...

Poznámky:

Jen pro úplnost zde uvádíme, že jsme testovali na jednom uzlu, v docker instancích. V příslušných složkách jsou buď docker-compose nebo jsem používali jsme přímo docker příkazy pro spuštění instancí.